

7 שנים אחרי דליפת הנפט בעברונה: כתב אישום נגד בעלי תפקידים בקצא"א

הפרקליטות הגישה את כתב האישום נגד קצא"א הממשלתית ו-4 בעלי תפקידים בחברה, חלק מהם עדיין מועסקים בקצא"א, באשר לאחריותם לאירוע דליפת הנפט ב-2014 והנזק החמור שנגרם לשטח בן 144 דונם. קצא"א חתמה ב-2019 על הסכם פשרה בתביעה הייצוגית נגדה, במסגרתו נדרשה לשלם פיצויים בסך 100 מיליון שקל - אולם היא העבירה עד כה 32 מיליון שקל בלבד

ענת רואה 02.11.21, 14:31 **כלכליסט**

הפרקליטות הגישה לפני זמן קצר כתב אישום נגד חברת קצא"א הממשלתית (קו צינור אילת אשקלון) בקשר לאחריותה לאירוע דליפת הנפט בשמורת עברונה בדצמבר 2014.

בכפוף לשימוע: הפרקליטות תגיש כתב אישום נגד בכירי קצא"א בגין זיהום שמורת עברונה

סך השטח אשר ספג את הפגיעה הגדולה ביותר עמד על כ-144 דונם, ועלויות הנזקים הוערכו בחוות דעת של מומחים בסכומים העולים על 100 מיליון שקל.

בהודעה שפרסמה הפרקליטות לפני זמן קצר נכתב כי בעקבות האירוע הוגשה תביעה ייצוגית לפיצוי בגין הנזקים ובמסגרת הסכם הפשרה הוטל על קצא"א לשאת בעלות תוצאות האירוע ולהעמיד סכום כולל של כ-100 מיליון שקל כפיצוי לציבור.

יחד עם זאת בפועל הפיצוי ששולם היה מצומצם בהרבה: 32 מיליון שקל מכספי הפשרה היו סכום שכבר הוצא ע"י קצא"א טרם ההסדר לטובת פעולות שאיבת הנפט, פינוי הקרקע המזוהמת וכו'.

כתב האישום הוגש נגד ארבעה בעלי תפקידים ובהם סמנכ"ל ביצוע והנדסה שמחה קורן ושלמה לוי, מהנדס אגף הנדסה ארתור וייס ומנהל יחידת אחזקת הקווים בקצא"א, חיים בר סלע. חלק מהם עדיין מועסקים בקצא"א, ומהחברה נמסר שאין בכוונתה להשעותם או לנקוט בהליך אחר נגדם.

קצא"א מפעילה את הצינור שאורכי 254 ק"מ ומחבר את נמל אילת בים סוף עם נמל אשקלון. במסגרת בניית שדה התעופה רמון ולצורך סלילת כביש גישה, נדרש שינוי תוואי של חלק מהצינור וזאת באמצעות הסטה מערבה של מקטע צינור סמוך לבאר אורה.

במסגרת העבודות להסטת הצינור, אירע כשל הנדסי בגינו התפרק הצינור ופרצו 5000 מ"ק דלק גולמו שזיהמו שטחים נרחבים בשמורת עברונה. השמורה נמצאת כ-10 ק"מ מצפון לאילת.

מסכת התנהלות רשלנית

כתב האישום משרטט מסכת התנהלות רשלנית ומפרט את אחריותם של בעלי התפקידים בקצא"א. נטען כי קצא"א ביצעה את העבודה באמצעות עובדיה ומנהליה תוך הפרת נהלים פנימיים והוראות בטיחות, ובכלל זאת ביצוע עבודת חיבור שני צינורות ללא שהוכנה תכנית משורטטת ומפורטת הכוללת פרטים שונים ובהם התייחסות לעיגונים ולתנאי ההזרמה

השונים. בנוסף שינתה קצא"א את התכנון המקורי לביצוע העבודה, וזאת ללא שנערכו החישובים הנדרשים וללא התייחסות לשינוי בתכנית מפורטת ומשורטטת.

כפועל יוצא מכך, בוצעה העבודה ללא שימת לב לצורך בעיגון הצינור ותוך הזרמת דלק אשר יצרה לחצים גבוהים פי כמה מאלו בהם מסוגלים המחברים לעמוד.

לפי כתב האישום, הגורם העיקרי לכשל ההנדסי בגינו התפרק הצינור של קצא"א ופרצו ממנו 5,000 מ"ק דלק גולמי היה ביצוע עבודה באופן לקוי, בהיעדר תכנון מפורט, תוך הפרת כללי בטיחות ונהלים, ובהיעדר תיאום מספק בין גורמי התכנון והביצוע בחברה.

הנאשמים מואשמים בעבירת זיהום מים בנסיבות מחמירות, השלכת פסולת המכילה חומר מסוכן ולכלוך רשות הרבים, הפרת חובת נושא משרה לפקח ולמנוע עבירות על חוק שמירת הניקיון, גרימת ריח חזק או בלתי סביר והפרת חובת נושא משרה לפקח ולמנוע עבירות על חוק למניעת מפגעים.

החברה להגנת הטבע (שעתרה לבג"ץ נגד הסכם קצא"א והאמירויות), מסרה בתגובה להגשת כתב האישום: "האסון בעברונה, התרחש לפני שבע שנים. כעת רוצים לתת לאותה חברה ממש, להכפיל פי כמה וכמה, את היקף שינוע הנפט במפרץ אילת, סמוך לאחת משוניות האלמוגים המיוחדות והחשובות בעולם. זה הזמן לבטל את הסכם קצא"א. רה"מ בנט, שר החוץ לפיד - זה בידיים שלכם".

מקצא"א נמסר בתגובה: "קצא"א מחויבת לערכי הטבע והגנת הסביבה, ומשקיעה לאורך השנים לשם כך משאבים רבים. מדובר באירוע חריג מלפני כשבע שנים, שאירע בעקבות כשל נקודתי, שלא במהלך פעילותה השוטפת של החברה, אלא במסגרת עבודות לשינוי תוואי הצינור לצורך בניית שדה התעופה רמון. מיד לאחר קרות האירוע נהגה קצא"א באחריות וביעילות ופעלה באופן מקצועי ומהיר. מאז האירוע הפיקה החברה לקחים, שינתה נהלים ופועלת רבות לשיקום הקרקע, כולל באמצעים חדישים ביותר בעולם, במסגרת זו ביצעה פרויקט ייחודי לניקוי הקרקע בשיתוף רשות הטבע והגנים".